AKTUELNO: MeÄ‘unarodni dan protiv zloupotrebe i nezakonite trgovine drogama 2017.

19.06.2017

Zloupotreba i posledice zloupotrebe
psihoaktivnih supstanci pogaÄ‘aju sve druÅ¡tvene slojeve u svim zemljama sveta. Zloupotreba droga ima negativne posledice po zdravlje i Å¾ivote ljudi, podstiÄ•e kriminal i preti odrÅ¾ivom razvoju. Rezolucijom 42/112, 1987. godine Generalna skupÅ¡tina UN-a proglasila je 26. jun MeÄ‘unarodnim danom protiv zloupotrebe i nezakonite trgovine drogama kao izraz odluÄ•nosti da ojaÄ•a delovanje i saradnju u borbi protiv zloupotrebe i trgovine drogama. Ovaj dan obeleÅ¾ava se Å¡irom sveta u cilju mobilisanja pojedinaca i zajednice za aktivan odnos u suzbijanju problema zloupotrebe droga.

Slogan kampanje za 2017.
godinu je â€žPrvo sasluÅ¡ajâ€• (link:Â https://trello.com/b/HjGBk2El/2017-international-day-against-drug-abuse-and-illicit-trafficking) i isti je kao i 2016. godine nadovezujuÄ‡i se na
uspeh postignut u prethodnom periodu.Â Ovim
sloganomÂ nastavlja seÂ sa ukazivanjem da jeÂ najpre sasluÅ¡ati dete ili mladu osobu, prvi i osnovni korak koji treba uÄ•initi kako bi im se pruÅ¾ila pomoÄ‡ u njihovom zdravom odrastanju i bezbednom razvoju.

Â

Cilj kampanje je podrÅ¡ka
prevenciji upotrebe droga koja je zasnovana na nauÄ•nim dokazima o efikasnosti, kao
i poveÄ‡anje efektivnog investiranja za dobro dece i mladih.Â Prevencija u oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstanci je sklop psiholoÅ¡kih, socijalnih, pravnih i zdravstvenih aktivnosti sa
ciljem spreÄ•avanja oÅ¡teÄ‡enja zdravlja, nastanka bolesti i posledica izazvanih riziÄ•nim ponaÅ¡anjem, tj. koriÅ¡Ä‡enjem psihoaktivnih supstanci. Glavni ciljevi prevencije su:

Â

1. spreÄ•avanje konzumiranja
psihoaktivnih supstanci,

2. odlaganje konzumiranja
psihoaktivnih supstanci i

3. spreÄ•avanje da oni koji
eksperimentiÅ¡u sa drogama postanu korisnici visokog rizika i zavisnici od droga.

Â

Detinjstvo i adolescencija
su periodi znaÄ•ajnog razvoja i moguÄ‡nosti, ali i periodi kada su deca i adolescenti posebno osetljivi na riziÄ•na ponaÅ¡anja, ukljuÄ•ujuÄ‡i i upotrebu duvana, alkohola
i droga. VeÄ‡ina mladih nikada neÄ‡e koristiti droge, ali oni koji hoÄ‡e su Ä•esto pogoÄ‘eni i faktorima koji su van njihove kontrole kao Å¡to su siromaÅ¡tvo, izloÅ¾enost nasilju, nedostatak roditeljske brige i ljubavi i provoÄ‘enje vremena sa vrÅ¡njacima koji se riziÄ•no ponaÅ¡aju, kriminal. Posebno je vaÅ¾no razvijati i sprovoditi programe namenjene osetljivim grupama mladih tj. mladima pod poveÄ‡anim rizikom za koriÅ¡Ä‡enje psihoaktivnih

supstanci, a ne manje vaÅ¾no je i ukljuÄ•ivanje roditelja u preventivne aktivnosti.

Â

Institut za javno zdravlje
Srbije â€žDr Milan JovanoviÄ‡ Batutâ€• i mreÅ¾a instituta/zavoda za javno zdravlje obeleÅ¾avaju
MeÄ‘unarodni dan protiv zloupotrebe i krijumÄ•arenja droga organizovanjem razliÄ•itih
aktivnostiÂ kao Å¡to suÂ javne manifestacije, predavanja i tribine za roditelje
i decu, priprema i/ili distribucija informativnog materijala za stanovniÅ¡tvo. Sve
aktivnosti podrazumevaju i intenzivnu saradnju sa svim sektorima druÅ¡tva i medijima.
ZnaÄ•ajno je uÄ•eÅ¡Ä‡e Å¡kola, roditelja, policije, radno aktivnog stanovniÅ¡tva i poslodavaca,
medija, verskih zajednica, zdravstvenih radnika, udruÅ¾enja graÄ‘ana i drugih u aktivnostima
koje imaju za cilj smanjenje zloupotrebe droga.

Â

OvogodiÅ¡nja kampanja Å¡alje
korisne poruke svim partnerima u prevenciji zloupotrebe psihoaktivnim supstancama,
roditeljima, nastavnicima, radnicima u prevenciji kao i u policiji.

Â

Roditelji imaju najveÄ‡i uticaj
na razvoj svoga deteta pa otuda i odgovornost i moguÄ‡nost da se reaguje u teÅ¡kim
i neÅ¾eljenim stuacijama. Å to je jaÄ•a veza i veÄ‡a bliskost dece sa roditeljima to
je manje riziÄ•nog ponaÅ¡anja. Taj dobar odnos sa decom poÄ•inje prvim korakom u kojem
treba sasluÅ¡ati dete. Œak i kratko vreme svakodnevno provedeno sa detetom, ali sa
punom paÅ¾njom roditelja na njega, moÅ¾e mnogo pomoÄ‡i u njegovom razvoju i spreÄ•avanju
riziÄ•nog ponaÅ¡anja. Dete treba pohvaliti kada to zasluÅ¾uje, upoznati ga jasno sa
pravilima ponaÅ¡anja, a kada ih prekrÅ¡i mirno i razumno izneti posledice. U razgovoru
sa detetom treba ga pitati Å¡ta mu je potrebno i kako planira svoje aktivnosti, gde
Ä‡e biti i sa kim Ä‡e provoditi vreme i u tome pruÅ¾iti pomoÄ‡ onda kad je potrebno.
Treba imati u vidu da se i roditelji zajedno sa decom razvijaju i mogu postajati
uvek bolji, dok deca mogu napredovati u Å¡koli kao i u privatnom Å¾ivotu. U mnogim
zemljama su implementirani programi za podrÅ¡ku porodici i razvoju porodiÄ•nih veÅ¡tina
i daju ohrabrujuÄ•e rezultate.

Â

Nastavnicima koji inaÄ•e imaju
veliki uticaj na proces odrastanja dece i razvoj njihove liÄ•nosti se poruÄ•uje da
se informiÅ¡u i podrÅ¾e kreiranje preventivnih programa zasnovanih na dokazima, da
primenjujuÄ‡i te programe obrate paÅ¾nju na odnose meÄ‘u decom i oseÄ‡aj pripadnosti
koje dete ima u Å¡koli jer se pokazalo da su ona deca koja imaju oseÄ‡aj pripadnosti
manje podloÅ¾na riziÄ•nom ponaÅ¡anju. TakoÄ‘e je bitno da nastavnici, pre svega, izgrade
dobar odnos sa decom, da umeju da ih sasluÅ¡aju sa razumevanjem i empatijom, zatim
da podrÅ¾avaju razvoj njihovih liÄ•nosti razvijanjem liÄ•nih i socijalnih veÅ¡tina razlilÄ•itim
aktivnostima. Nastavnici treba da uÄ•ineÂ sve
Å¡to je moguÄ‡e da se deca zadrÅ¾e u Å¡koli negovanjem dobre atmosfere u Å¡koli u kojoj
bi se deca motivisala za razliÄ•ite aktivnosti i razvijala sve svoje potencijale.

Â

Zdravstveni radnici i saradnici
koji se bave prevencijom zloupotrebe psihoaktivnih supstanci za kreiranje i realizaciju

svojih preventivnih programa treba da koriste Ä•injenice o razliÄ•itim faktorima rizika na decu i mlade da koriste droge kao Å¡to su: porodiÄ•ni odnosi i naroÄ•ito konflikti, ekonomski uslovi, posebno siromaÅ¡tvo, uticaj medija, laka dostupnost i ponuda droga, zakonska regulativa u zejdnici itd. Pri tome treba uvek imati u vidu osetljive grupe deceÂ koje treba najpre sasluÅ¡ati jer je njima Ä•esto potrebna veÄ‡a podrÅ¡ka za ravoj veÅ¡tina koje bi ih Ä•inile otpornim na negativne uticaje i faktore rizika okoline. Pokazalo se u mnogim zemljama da prevencija zasnovana na dokazima daje rezultate tako Å¡to smanjuje broj dece koja imaju riziÄ•no ponaÅ¡anje i koriste drogu i odraÅ¾ava se na pozitivne efekte u socijalnim odnosima dece sa okolinom kako u Å¡koli tako i u porodici.

Â

Radnicima u policiji se poruÄ•uje da imaju u vidu rizike koje donosi mladost i adolescencija u kojoj mnogi imaju sklonosti da ispituju svoje potencijale upuÅ¡tajuÄ‡i se u riziÄ•na ponaÅ¡anja tako da se moÅ¾e oÄ•ekivati i koriÅ¡Ä‡enje psihoaktivnih supstanci. Oni treba da u svojim preventivnim aktivnostima imaju sluha za informacije koje dobijaju od dece i omladine kako bi to primenili u pomoÄ‡i i zaÅ¡titi koju pruÅ¾aju deci u njihovom odrastanju. Poznato je da su policijske sluÅ¾be korisni partneri kako u prevenciji nasilja i kriminala tako i u prevenciji zloupotrebe psihoaktivnih supstanci.

UkljuÄ•ivanje Å¡to veÄ‡eg broja partnera u obeleÅ¾avanje Svetskog dana protiv zloupotrebe i nezakonite trgovine drogama kao znaÄ•ajnog datuma iz Kalendara zdravlja, doprinosi daljem jaÄ•anju meÄ‘usektorske saradnje u oblasti smanjenja ponude i potraÅ¾nje droga i unapreÄ‘enju javnog zdravlja.

Â

ViÅ¡e informacija o uÄ•estalosti koriÅ¡Ä‡enja droga u Srbiji

Nacionalno istraÅ¾ivanje o stilovima Å¾ivota stanovniÅ¡tva Srbije 2014. godine â€“ koriÅ¡Ä‡enje psihoaktivnih supstanci i igre na sreÄ‡u

ViÅ¡e informacija o prevenciji zloupotrebe psihoaktivnih supstanci

Prevencija zlopupotrebe psihoaktivnih supstanci â€“ Pitanja i odgovoriÂ

Prevencija zloupotrebe psihoaktivnih supstanci â€“ preporuke za mlade

Prevencija zloupotrebe psihoaktivnih supstanci â€“ vodiÄ• za radionice sa mladima

Â

Izvor: www.batut.org.rs